

تاخیر برخی نهادها در ثبت اطلاعات حقوق و مزایا

اواخر آبان سازمان اداری و استخدامی، نهادها را مکلف به اجرای قانون برای ورود اطلاعات کرده و در همین راستا تاکید داشت هرگونه پرداخت حقوق مشروط به ثبت اطلاعات است. نهادهای اجرایی نیز مکلف شدند تا ۱۵ آذر اطلاعات خود را تکمیل کنند. به گزارش ایسنا، ثبت اطلاعات حقوق و مزایای پرداختی به کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا یک حکم قانونی در اسناد بالادستی است و براساس ماده ۲۹ قانون برنامه ششم توسعه و همچنین به دنبال آن مصوبه

قانون بودجه در سال‌های گذشته باید انجام شود اما با وجود راهاندازی سامانه در اواخر سال ۱۳۹۶ و امکان ورود اطلاعات همچنان گزارش‌ها نشان می‌دهد برخی نهادها در این زمینه اقدام جدی نداشته‌اند. اعلام گزارش مربوط به ورود نهادهای اجرایی به سامانه ثبت حقوق و مزایای کارکنان حاکی از آن است که در نهادهای اصلی مربوط به قوه مجریه در بین ۱۸ وزارتخانه، بخش‌های ستادی ورود اطلاعات بین ۵۰ تا ۱۰۰ درصد داشته‌اند؛ به طوری که برخی مانند وزارت ارتباطات و

بودجه همچنان در انتظار اصلاح ساختار

بار مصارف بر دوش منابع است

امروز طرح فروش یا مولدسازی اموال مازاد دولت برای تامین کسری بودجه مطرح است. اگر واقعا مولدسازی دارایی‌های دولت به این‌سادگی بود، حتما دولت‌های دیگر هم چنین اقدامی را انجام می‌دادند

آبان ۱۳۹۸ نسخه مقدماتی «برنامه کلی اصلاحات ساختاری بودجه عمومی با رویکرد قطع وابستگی بودجه به نفت» منتشر و رئوس اصلی آن در دو بسته مطرح شد: نخست «حوزه‌های هزینه‌کرد کلاً و روابط نهادی بودجه» که شامل اصلاح ساختار

بودجه‌ریزی، اصلاح ساختار شرکت‌های دولتی، اصلاح سیاست‌های حمایت و نظام تامین اجتماعی و اصلاح ساختار تعهدات و بدهی‌های دولت است. دیگری نیز با عنوان «حوزه‌های درآمدزایی پایدار و ارتقای ثبات، توسعه و عدالت» ۴ موضوع اصلاح

نظام مالیاتی، ساماندهی یارانه‌های انرژی، اصلاح نظام مالیه نفت و گاز و اصلاح نحوه مدیریت بر دارایی‌های دولت را در برمی‌گیرد.

ناترازی منابع و هزینه‌ها در ساختار بودجه از مشکلات قدیمی تدوین سند دخل و خرج سالانه

است. بودجه ۱۴۰۰ نیز در حالی به تصویب رسید که برآوردها از کسری عظیم ۳۰۰ هزار میلیارد تومانی در سقف اول حکایت داشت. حال دولت سیزدهم بر اصلاح ساختار بودجه ۱۴۰۱ تاکید دارد.

اصلاح ساختار بودجه، نیازمند راهکار اساسی

و برنامه‌ریزی چه اقداماتی برای بودجه انجام داده و بودجه ۱۴۰۱ نسبت به بودجه ۱۴۰۰ چه تغییرات اساسی داشته، باید منتظر بود تا بودجه به مجلس ارائه شود.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به اینکه اصلاح ساختار بودجه نیازمند اصلاح نظام مالیاتی، ساماندهی یارانه‌های انرژی، اصلاح نظام مالیه نفت و گاز و اصلاح نحوه مدیریت بر دارایی‌های دولت است، گفت: این نکات از مواردی است که رعایت آن ضرورت دارد و عملی است. در این محورها

غلامرضا مرحبا، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در گفت‌وگو با **سنت** با اشاره به اینکه از پیش از انقلاب نیز ساختار بودجه کشور ایراد داشته و تورم‌زا بوده است، گفت: در حال حاضر هم آقای رئیس‌جمهوری و هم کسانی که در مجلس حضور پیدا کردند، همه از اصلاح ساختار بودجه گفته‌اند.

اصلاح ساختار بودجه به یک راهکار اساسی نیاز دارد و اکنون بهترین زمان است که این تغییر انجام شود. اما برای اینکه بگوییم سازمان مدیریت

هادی حق‌شناس، نماینده پیشین مجلس و کارشناس امور اقتصادی در گفت‌وگو با **سنت** اظهار کرد: اصلی‌ترین موضوعات بودجه در دو واژه منابع و مصارف نهفته است. در این بین، مهم‌تر از مصارف، منابع است، چراکه همیشه دولت‌ها مشتاق هزینه‌کرد هستند. هرقدر منابع در اختیار دولت‌ها قرار گیرد، حتما جایی برای هزینه‌کرد آنها پیدا می‌کنند. اگر به هر وزارتخانه یا سازمان و نهادی گفته شود، منابع وجود دارد و شما پروژه تعریف کنید، همیشه چندبرابر منابع، پروژه برای هزینه‌کرد منابع معرفی و تعریف می‌شود.

وی افزود: یکی از دلایلی که حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار میلیارد تومان پروژه نیمه‌کاره وجود دارد، همین است. پس اگر بپذیریم مصارف همیشه وجود دارند و این منابع است که محدودیت ایجاد می‌کنند، ایجاد اصلاحات در منابع بودجه در اولویت قرار دارد. این منابع در اقتصاد ایران مشخص است؛ مالیات، فروش نفت و فروش اموال دولتی.

مولدسازی دارایی را کد آسان نیست

حق‌شناس بیان کرد: طبق طرحی که داده شده، اموال دولت چند میلیون میلیارد تومان ارزش‌گذاری شده و اگر این دارایی‌ها مولد شود، مشکل کسری بودجه حل خواهد شد. اگر واقعا مولد کردن دارایی‌های دولت به این سادگی بود، حتما دولت‌های دیگر هم چنین می‌کردند. ممکن است گفته شود دولت‌های قبل چون درآمد نفتی داشتند ضرورتی برای فروش اموال مازاد نداشتند، اما دست‌کم در ۳ سال گذشته مشکل درآمدهای نفتی داشته‌ایم اما باز هم راهکار دولت فروش اسناد خزانه یا اوراق مشارکت بود.

این کارشناس اقتصاد گفت: نکته کلیدی بودجه در سمت منابع، این است که آیا به‌طور مثال، دولت می‌تواند مالیات واقعی مصوب کند؟ براساس

نیاز به بازنگری‌های اساسی داریم. مجلس هم در جلسات مختلف این محورها از دولت مطالبه داشته که این بازنگری‌ها انجام شود. این اصلاحات دیر یا زود اتفاق خواهد افتاد، چراکه در صورت عملیاتی نشدن نمی‌توان ساختار بودجه کشور را اصلاح و با تورم مبارزه کرد.

مرحبا افزود: طی جلساتی که محسن رضایی به‌عنوان معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری در دو هفته گذشته در مجلس داشتند صحبت از ارائه بسته‌هایی از سوی دولت مانند بسته مدیریت انرژی

منابع مهم‌تر از مصارف

گزارش‌های منتشر شده از مراکز متعدد حسابرسی، حدود ۴۰ درصد معافیت یا فرار مالیاتی در اقتصاد کشور وجود دارد. مسئله اول این است که چقدر بودجه ۱۴۰۱ می‌تواند مانع فرار مالیاتی شود یا معافیت مالیاتی را کاهش دهد؟ مسئله دوم نیز این است که در شرایط تحریم باید اولویت‌ها مدنظر قرار بگیرد.

اولویت‌ها مشخص شود

حق‌شناس افزود: در گام نخست باید دید در لایحه بودجه چقدر اولویت اصلی کشور لحاظ شده است. مسئله بعدی نیز این است که در ۳،۲ سال گذشته بودجه عمرانی کشور تقریبا به کمتر از ۲۰ درصد رسیده و به عبارتی بیش از ۸۰ درصد بودجه کشور مربوط به هزینه‌های جاری است. آیا دولت توانایی این را دارد که درباره هزینه‌های جاری در لایحه بودجه اصلاح ساختاری انجام دهد؟ این‌ها نکاتی است که باید درباره لایحه بودجه که تا ۱۵ آذرماه تقدیم مجلس می‌شود در نظر بگیریم و ببینیم چه اتفاقات اساسی، هم در منابع و هم در مصارف رخ می‌دهد.

وی گفت: اینکه گفته شده بودجه شرکت‌ها بیش از ۳۰ درصد و حقوق کارمندان دولت به‌طور میانگین بیش از ۱۰ درصد افزایش پیدا کرده، بیابگر این است که حجم بودجه سال آینده نسبت به امسال حتما افزایشی است. مفهوم ساده چنین اتفاقی این است که کسری بودجه‌ای که امسال داشتیم، سال آینده هم ادامه پیدا خواهد کرد. البته همه این اتفاقات در شرایطی است که بپذیریم تحریم‌ها ادامه خواهند داشت.

اصلاحات مالیاتی

حق‌شناس درباره اصلاح نظام مالیاتی در بودجه گفت: طبیعی است در قالب یک لایحه بودجه نمی‌شود یک قانون جامع و کامل قانون مالیاتی

نیاز به بازنگری‌های اساسی داریم. مجلس هم در جلسات مختلف این محورها از دولت مطالبه داشته که این بازنگری‌ها انجام شود. این اصلاحات دیر یا زود اتفاق خواهد افتاد، چراکه در صورت عملیاتی نشدن نمی‌توان ساختار بودجه کشور را اصلاح و با تورم مبارزه کرد.

مرحبا افزود: طی جلساتی که محسن رضایی به‌عنوان معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری در دو هفته گذشته در مجلس داشتند صحبت از ارائه بسته‌هایی از سوی دولت مانند بسته مدیریت انرژی

و بسته مسائل مالیاتی برای مدیریت این محورها مطرح شد. اما اینکه این طرح به کجا رسیده و اینکه آیا در بودجه امسال اعمال خواهد شد یا نه، هنوز مشخص نیست.

این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس اظهار کرد: شخصا انتظار تغییرات زیادی در ساختار بودجه ندارم و فکر می‌کنم ساختار بودجه‌های سنواتی ما حفظ خواهد شد.

نوشت. لایحه بودجه یک موضوع است و قانون مالیات‌ها موضوع دیگری. تقریبا یک دهه طول کشید تا امروز همه بدانند مالیات بر ارزش‌افزوده چیست؛ بنابراین این اصلاحات مالیاتی باید در قانون مخصوص به خود بررسی شود و نه در قانون بودجه.

ساماندهی یارانه‌های انرژی

حق‌شناس در پاسخ به این سوال که ساماندهی یارانه‌های انرژی چقدر در اصلاح ساختار بودجه تاثیر دارد، گفت: آنچه از ساماندهی یارانه‌ها برداشت می‌شود، فقط افزایش نرخ حامل‌های انرژی است.

درحالی که در میان باید به دنبال این بود که مثلا این اتلاف منابع در برق و پالایشگاه‌ها چگونه قابل بهینه‌سازی است؟ پالایشگاه‌های کشور به ازای یک بشکه نفتی که به آنها داده می‌شود، چند درصد فرآورده می‌دهند و این میزان در یک پالایش استاندارد، چند درصد است؟ بهره‌وری در نیروگاه‌ها و پالایشگاه‌های ما در حد استاندارد قرار دارد یا بخش بزرگ اتلاف منابع مربوط به اتلاف شبکه‌هاست؟ شما از هر شهروند ایرانی بپرسید مصرف سوخت یک ماشین ایرانی بهتر است یا خارجی، می‌گویند ایرانی. هزینه مصرف سوخت ماشین ایرانی را چه کسی باید بپردازد؟ آیا هزینه آن باید بر دوش مصرف‌کننده نهایی باشد یا تولیدکننده؟ آیا هزینه راندمان غیراستاندارد نیروگاه‌ها و پالایشگاه‌ها را مصرف‌کننده باید بپردازد؟

اجبار در کاهش وابستگی به نفت

حق‌شناس عنوان کرد: در شرایط تحریم، وابستگی ما به نفت و گاز به اجبار کاسته شد. سهم نفت در بودجه امسال شاید کمتر از ۱۰ درصد باشد و این در حالی است که می‌گویند منابع نفت و گاز منابع نفرین شده است.

واقع‌بینی در اصلاح ساختار بودجه

آیبرت یغزبان، کارشناس اقتصاد و عضو هیات علمی دانشگاه تهران

اصلاحات ساختار بودجه به این معناست که درآمدها و هزینه‌های ذکر شده در بودجه واقعی‌تر شوند. درآمدها در بودجه از چندین منبع ایجاد و هزینه‌ها نیز در چندین منبع صرف می‌شوند. درآمد که مالیاتی و غیرمالیاتی است باید با توجه به اقتصاد کشور، نسبت معقولی داشته باشد. در حال حاضر ساختار درآمدهای مالیاتی کشور ضعیف و کم است؛ بنابراین یکی از موارد اصلاح ساختار بودجه، افزایش سهم مالیات‌ها و عوارض بر درآمدهای دولت است. از سویی کاهش سهم هزینه‌ها مانند یارانه‌ها در بودجه می‌تواند یکی از موارد اصلاحی در ساختار بودجه باشد. این مسائلی است که علاوه بر اینکه قابل ارزیابی است، می‌توان در جهت اصلاح ساختار بودجه برای آنها برنامه‌ریزی و اقدامات مشخصی تعریف کرد.

اصلاحات در بودجه باید با اقداماتی مشخص و قابل ارزیابی انجام شود. درباره اصلاح نظام مالیاتی می‌توان پایه مالیاتی جدید تعریف کرد، در معافیت‌های مالیاتی بازنگری کرد و فرار مالیاتی را کاهش داد. پس از آن به سراغ فرار مالیاتی از فعالیت‌هایی که با مالیاتی نمی‌دهند یا کم می‌دهند، می‌رویم. بارز شدن به این مسائل می‌توان گفت این‌گونه اقدامات از فردا آغاز می‌شود و به‌عنوان مثال، ۳ ماه طول می‌کشد. درباره بودجه‌ریزی عملیاتی باید بر هزینه‌ها متمرکز شویم تا بدانیم کدام شرکت‌ها پول می‌گیرند و این پول برای چه اهدافی هزینه می‌شود. مسئله این است که این هزینه‌ها در راستای ارائه خدمات انجام می‌شود؛ بنابراین اگر به‌عنوان مثال، خدمات الکترونیکی شده، دیگر بودجه بیشتری نیاز نیست یا باید کاهش یابد و متعاقبا دولت یکسری خدمات را که مثلا به خاطر رشد جمعیت ایجاد شده افزایش دهد. دولت باید به سراغ شرکت‌هایی که ردیف بودجه دارند و مالیات و خدماتی به دولت نمی‌دهند، برود و پس از شناسایی، بودجه آنها را حذف کند. در بحث درآمدهای نفتی نیز باید نگاه کرد درآمدها را با چه نرخی از نرخ معقول نفت پیش‌بینی و آن را در کجا تزریق کنیم تا پس از آن به بودجه عمرانی یا جاری اختصاص دهیم. یکی از موضوع‌هایی که در زمینه اصلاح ساختار بودجه از آن گفته می‌شود، ساماندهی یارانه‌های انرژی است.

ساماندهی انرژی در کشوری که منابع عظیم انرژی دارد، سهم مردم است و بودجه باید سهم مردم را بپردازد. این کار زمانی از طریق یارانه انجام و گاهی هم با خدماتی مانند بهداشتی و درمانی به مردم داده می‌شود. به‌طور مثال، ممکن است تصمیم گرفته شود حامل مردم انرژی، پایین‌تر از نرخ واقعی به‌دست مردم برسند. یا از طریق دیگری ممکن است نرخ سوخت را بین‌المللی کنیم اما در کنار آن دولت به بهینه‌سازی مصرف سوخت خودروها کمک کند. نمی‌توان به دنبال کاهش سهم یارانه‌ها برای تامین کسری بودجه بود و پیامدهای آن را در نظر نگرفت.

یارانه باید هدفمند باشد و به سمت جمعیت هدف برود تا رفاه ایجاد کند. اگر یارانه سوخت برداشته شود، بنزین گران شده و نرخ خودرو افزایش می‌یابد. در این صورت، حمل‌ونقل شهری دچار مشکل می‌شود و باید وسایل حمل‌ونقل عمومی گسترش یابد. بنابراین نباید فقط یک جانبه به یارانه به چشم یک معضل نگاه کرد و ناکارآمدی را بر سر یارانه شکست. هم در دولت آقای احمدی‌نژاد بحث یارانه و فرایند بودن آن مورد توجه بود و هم در این دولت، اما از آن زمان تا امروز چه اتفاقات موثری افتاده است؟ درباره فروش اموال مازاد دولتی، دولت‌ها نباید خود را درگیر تصدیگری و بنگاهداری کنند. این اقدام باید حاکمیتی انجام شود. این اموال می‌تواند به مدیریت درست و کارآمد سپرده شود و دولت نیز در آن سهمی داشته باشد. فروش اموال مازاد دولتی و مولد کردن آن بدون مدیریت دولت، زمان‌بر است. دولت باید دارایی‌های مازاد را بفروشد و دارایی مولد را با ارزش‌افزوده بالاتر مدیریت کند. دولت باید از نظر نیروی انسانی و تصدیگری کوچک شود اما از نظر نظارتی باید خود را بزرگ کند.

در نهایت باید تاکید کرد وظیفه جدی دولت، مهار تورم و نقش‌نظارتی آن است. در حال حاضر، دیگر دلیلی برای تورم وجود ندارد. با وجود این تورم حتی هزینه‌های دولت نیز رشد نمی‌کند، چراکه تورم کسری بودجه را هم افزایش می‌دهد.